

Prispevek k poznavanju flore osrednjih in zahodnih Karavank 2

A Contribution to the Knowledge of the Flora of the Central and Western Karavanke Mountains 2

Nada PRAPROTNIK

Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, SLO - 61000 Ljubljana

Izviček: Avtorica obravnava razširjenost nekaterih novih in redkih taksonov na območju osrednjih in zahodnih Karavank tako na slovenski kot na avstrijski strani: *Anemone baldensis*, *Astragalus australis*, *Dactylorhiza maculata* subsp. *transsilvanica*, *Gladiolus palustris*, *Hypochoeris uniflora*, *Lloydia serotina*, *Loiseleuria procumbens*, *Plantago avata*, *Saxifraga hostii*, *Saxifraga oppositifolia*, *Scorzonera aristata* in *Sedum alpestre*.

Abstract: The author discusses the distribution of some new and rare taxa in the Central and Western Karavanke Mountains on both the Slovenia and Austria sides: *Anemone baldensis*, *Astragalus australis*, *Dactylorhiza maculata* subsp. *transsilvanica*, *Gladiolus palustris*, *Hypochoeris uniflora*, *Lloydia serotina*, *Loiseleuria procumbens*, *Plantago atrata*, *Saxifraga hostii*, *Saxifraga oppositifolia*, *Scorzonera aristata* and *Sedum alpestre*.

1. Uvod

Članek je nadaljevanje in dopolnitev prispevka iz leta 1993 (PRAPROTNIK, str. 5-8).

Obravnavam 12 taksonov, od katerih so nekateri novi za Karavanke, nekateri pa novi za slovenski ali avstrijski del Karavank, pri nekaterih navajam nova nahajališča, ki dopolnjujejo sliko njihove razširjenosti, pri nekaterih gre za potrditev starih podatkov.

Taksoni so razvrščeni po abecednem vrstnem redu rodov.

Primerki obravnavanih vrst z novih ali potrjenih nahajališč so v herbariju LJM.

Zahvaljujem se prof. dr. Tonetu Wrabru, ki mi je prijazno omogočil delo v herbariju LJU.

2. Rezultati

1. *Anemone baldensis* Turra

MARTINČIČ & SUŠNIK (1984) med nahajališči vrste *Anemone baldensis* omenjata samo Julijske Alpe, kjer je razmeroma pogostna. Prezrla sta herbarijsko polo, ki jo je E. MAYER nabral leta 1959 v Karavankah na Peci na Knipsovem sedlu (LJU). Tudi HARTL & al. (1992) navajajo pojavljanje te vrste na Peci (9454/4).

V letu 1994 sem vrsto našla na naslednjem nahajališču:

9551/3 - Stol (2100 m); novo nahajališče v Karavankah.

Raste na grušču na vzhodnem pobočju Stola ob poti, ki se po meliških spušča proti krnici V Kožnah.

2. *Astragalus australis* (L.) Lamk.

WRABER & SKOBERNE (1989) navajata za to redko vrsto dve nahajališči

v Julijskih Alpah (Rdeči rob, Mangrt). HARTL & al. (1992) vrste ne navajajo za Karavanke.

V letu 1994 sem vrsto našla na naslednjem nahajališču:

9550/1 - Klek (1730 m); SLO, A (Hahnkogel); nov takson za Karavanke.

Raste na mejnem grebenu tako na slovenski kot na avstrijski strani na površini nekaj kvadratnih metrov.

3. *Dactylorhiza maculata* (L.) Soó subsp. *transilvanica* (Schur) Soó

Karto razširjenosti tega taksona je objavil RAVNIK (1979). Znan je bil z Bloške planote, s Kočevskega in iz Bele krajine.

V letu 1993 in 1994 sem takson našla na naslednjih dveh nahajališčih: 9551/4 - Ljubelj (1200 m), pod Ljubeljsko Babo (900 m); nov takson za Karavanke.

4. *Gladiolus palustris* Gaudin

Arealno karto razširjenosti te vrste je objavil WRABER (1975). Za Karavanke ne navaja nobenega nahajališča.

V letu 1990 in 1994 sem vrsto našla na naslednjem nahajališču:

9550/4 - Stol, Zavitov rovt pod Zabreško planino (950 m); nov takson za Karavanke.

5. *Hypochoeris uniflora* Vill.

Arealno karto razširjenosti sta objavila WRABER & SKOBERNE (1989), nekaj novih nahajališč (Španov vrh, Rožca, Klek) pa PRAPROTNIK (1991). Vrsto *Hypochoeris uniflora* je na Rožci in Golici našel že FREYER (1841), vendar je ta podatek zapisal samo v svojih rokopisnih beležkah. Vrsta doslej tudi ni bila znana na avstrijski strani Karavank (HARTL & al., 1992).

V letu 1992, 1993 in 1994 sem vrsto našla še na naslednjih nahajališčih:

9550/1 - Golica, Suha, Krvavka (1650-1700 m); potrjena nahajališča.

Hruški vrh (1650-1700 m); SLO, A (Rosenkogel); nov takson za avstrijski del Karavank in novo nahajališče v Sloveniji.

Rožca (1600 m); SLO, A (Rosenbachsattel); nov takson za avstrijski del Karavank.

Na Visokih (1250 m); novo nahajališče v Sloveniji.

9549/2 - pod Dovško Babo (1300 m); nov kvadrant za Karavanke.

6. *Lloydia serotina* (L.) Rchb.

Podatki o pojavljanju te vrste v Karavankah so stari. PACHER (1880) navaja Belsko planino (Medjedolsko Kočno), PAULIN (1902) poleg Pacherjevega podatka še nahajališče na Begunjščici, leta 1924 pa jo je A. PISKERNIK nabrala na Golici (LJU). Tudi HARTL & al. (1992) navajajo Pacherjev podatek in podatek v kvadrantu 9551/2, ki ni v Sloveniji.

V letih 1990, 1992 in 1994 sem vrsto našla na naslednjih nahajališčih:

9551/3 - Begunjščica (2055 m); potrjeno nahajališče.

9550/2 - Belska planina (Struška) (1940 m); SLO, A (Bärentaler Kotschna); potrjeno nahajališče.

9550/1 - Golica (1700 m); SLO, A (Kahlkogel); potrjeno nahajališče in nova lokaliteta za avstrijski del Karavank.

7. *Loiseleuria procumbens* (L.) Desv.

Vrsto navaja AICHINGER (1933) za južno pobočje Golice. Tudi DOLŠAK (1936) piše, da je znana z Golice. HARTL & al. (1992) jo navajajo s Pece, kjer jo je na Knipovem sedlu

na slovenski strani leta 1971 nabral F. VOGELNIK (LJU).

V letu 1994 sem vrsto našla na naslednjem nahajališču:

9550/1 - Hruški vrh (1700 m); SLO, A (Rosenkogel); novo nahajališče v Karavankah.

Raste na mejnem grebenu na zelo majhni površini. Kljub iskanju pa vrste na Golici nisem našla.

8. *Plantago atrata* Hoppe

Vrsta je bila v Karavankah doslej znana na Begunjščici (PAULIN 1916: 19, DOLŠAK 1922, LJU, JUSTIN 1930, LJU) in Golici (PAULIN 1916: 19, DOLŠAK 1937, LJU), HARTL & al. (1992) pa je sploh ne navajajo.

V letu 1992 in 1994 sem vrsto našla na naslednjih nahajališčih:

9549/2 - sedlo Mlinca (1590 m); SLO, A (Mlinczasattel); nov takson za avstrijski del Karavank in novo nahajališče.

Dovška Rožca (1600-1650 m); novo nahajališče.

Dovška Baba (1700 m); SLO, A (Frauenkogel); nov takson za avstrijski del Karavank in novo nahajališče.

9550/1 - Hruški vrh (1750 m); SLO, A (Rosenkogel); nov takson za avstrijski del Karavank in novo nahajališče.

Rožca (1600 m); SLO, A (Rosenbachsattel); nov takson za avstrijski del Karavank in novo nahajališče.

Jekljevo sedlo (1500 m); novo nahajališče.

Golica (1700 m); SLO, A (Kahlkogel); nov takson za avstrijski del Karavank in potrjeno nahajališče.

9. *Saxifraga hostii* Tausch

PAULIN (1901) navaja za Karavanke nahajališča na Begunjščici, Belščici, Golici in pri Potokih pri Koroški Beli. HARTL & al. (1992) navajajo podatek iz prejšnjega stoletja (9448/3).

V letu 1992 sem vrsto našla na naslednjem nahajališču:

9550/1 - Hruški vrh (1700 m); SLO, A (Rosenkogel); novo nahajališče za slovenski in avstrijski del Karavank.

10. *Saxifraga oppositifolia* L.

WRABER in MARTINČIČ & SUŠNIK (1984) ne navaja Karavank. Na severni strani Stola pa jo je našel SABIDUSSI (1932). Isti kvadrant (9551/3) navajajo tudi HARTL & al. (1992).

Vrsto sem v letu 1994 našla na naslednjem nahajališču:

9549/2 - Dovška Baba (1700 m); nov takson za slovenski del Karavank.

11. *Scorzonera aristata* Ramond ex DC. in Lam. & DC.

PAULIN (1904) navaja vrsto za Golico. HARTL & al. (1992) pa je za Karavanke ne navajajo.

V letu 1992 in 1994 sem vrsto našla na naslednjih nahajališčih:

9549/2 - Dovška Baba (1800 m); SLO, A (Frauenkogel); nov takson za avstrijski del Karavank in novo nahajališče.

9550/1 - Hruški vrh (1700 m); SLO, A (Rosenkogel); nov takson za avstrijski del Karavank in novo nahajališče.

Golica (1600 m); potrjeno nahajališče.

Krvavka (1600 m); potrjeno nahajališče.

12. *Sedum alpestre* Vill.

Edino zanesljivo in potrjeno nahajališče te vrste v Sloveniji je na Slemenu v Julijskih Alpah (PRAPROTNIK, 1994).

V letu 1994 sem vrsto našla na naslednjem nahajališču:

9550/2 - Belska planina (Struška) (1700 m); nov takson za Karavanke.

3. Summary

The article discusses twelve taxa, four of which are new for the Karavanke Mountains and eight of which have been found on new localities or have had their localities confirmed. All occur in the Central and Western Karavanke Mountains.

(1) New species for the Karavanke Mountains are:

- *Astragalus australis* (9550/1 - Klek (Hahnkogel), SLO, A).
- *Dactylorhiza maculata* subsp. *transsilvanica* (9551/4, Ljubelj, pod Ljubeljsko Babo).
- *Gladiolus palustris* (9550/4 - Stol, Zavitov rovt pod Zabreško planino).
- *Sedum alpestre* (9550/2 - Belska planina).

(2) Taxa found in new localities and taxa with confirmed localities are:

- *Anemone baldensis* (9551/3 - Stol).
- *Hypochaeris uniflora* (9549/2 - below Dovška Baba; 9550/1 - Golica, Suha, Krvavka: confirmed localities; Hruški vrh (Rosenkogel), SLO, A; Rožca (Rosenbachsattel), SLO, A).

This species is new for the Austrian side of the Karavanke Mountains.

- *Lloydia serotina* (9551/3 - Begunjščica: confirmed locality; 9550/2 - Belska planina (Bärentaler Kotschna), SLO, A: confirmed locality; 9550/1 - Golica (Kahlkogel), SLO: confirmed locality, A: new locality).
- *Loiseleuria procumbens* (9550/1 - Hruški vrh (Rosenkogel), SLO, A: new locality).
- *Plantago atrata* (9549/2 - Mlinca Saddle (Mlinczasattel), SLO, A; Dovška Rožca; Dovška Baba (Frauenkogel), SLO, A: new localities; 9550/1 - Hruški vrh (Rosenkogel), SLO, A; Rožca (Rosenbachsattel) SLO, A; Jekljevo sedlo: new localities; Golica (Kahlkogel) SLO, A: confirmed locality for the Slovenia side, new locality for the Austria side).

This species is new for the Austria side of the Karavanke Mountains.

- *Saxifraga hostii* (9550/1 - Hruški vrh (Rosenkogel) SLO, A: new locality).
- *Saxifraga oppositifolia* (9549/2 - Dovška Baba: new locality).

This species is new for the Slovenia side of the Karavanke Mountains.

- *Scorzonera aristata* (9549/2 - Dovška Baba (Frauenkogel) SLO, A: new locality; 9550/1 - Hruški vrh (Rosenkogel) SLO, A: new locality; Golica, Krvavka: confirmed locality).

This species is new for the Austria side of the Karavanke Mountains.

Literatura:

- AICHTINGER, E., 1933: Vegetationskunde der Karawanken. Pflanzensoziologie, 2: XIII+1-329, Staat. Stelle f. Naturdenkmalpflege in Preussen.
- DOLŠAK, F., 1936: Prof. Alfonza Paulina Flora exsiccata Carniolica, Centuria XV-XVIII. Prirodoslovne razprave, 3(3): 85-131.
- HARTL, H. & al., 1992: Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen Kärntens. Naturwissenschaftlicher Vereins für Kärnten. Celovec.
- FREYER, H., 1841: Botanische Ausflüge in Jahre 1841. Archiv republike Slovenije.
- MARTINČIČ, A. & F. SUŠNIK, 1984: Mala flora Slovenije. Praprotnice in semenke.
- PACHER, D., 1880: Systematische Aufzählung der in Kärnten wildwachsenden Gefäßpflanzen. Jahrb. naturhist. Landes-Mus. Kärnten 14: 1-258.
- PAULIN, A. 1901-1904: Schedae ad Floram exsiccata Carniolicam I-III. Beiträge zur Kenntnis der Vegetationsverhältnisse Krains 1-3. I (1): 1-104 (1901), II (2): 105-214 (1902), III (3): 215-308 (1904).
- PAULIN, A., 1916: Über einige für Krain neue oder seltene Pflanzen und die Formationen ihrer Standorte II. Carniola 7: 61-72, 129-141, 284. (sep.: 1-25.).
- PRAPROTNIK, N., 1991: Velecvetni dimek (*Crepis conyzifolia* /Gouan/ A. Kerncr), nova vrsta za Slovenijo. Jeklo in ljudje 6: 177-181. Jesenice.
- PRAPROTNIK, N., 1993: Prispevek k poznavanju flore osrednjih in zahodnih Karavank. Hladnikia 1: 5-8.
- PRAPROTNIK, N., 1994: Notulae ad floram Sloveniae 10. *Sedum alpestre* Vill. Hladnikia 2: 45-46.
- RAVNIK, V., 1979: Naše kukavice (*Orchis*) in prstaste kukavice (*Dactylorhiza*). II. Sistematski del, 5. Proteus 41: 298-301.
- SABIDUSSI, H., 1932: Aus den Karawanken. Pflanzengesellschaften der Matschacheralpe und des Bärentales. Repert. Spec. Nov., Beih. 66: 201-287.
- WRABER, T., 1975: *Gladiolus imbricatus* L. v Sloveniji. Biološki vestnik 23 (2): 119-126.
- WRABER, T. & P. SKOBERNE, 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk SR Slovenije. Varstvo narave 14-15.